

Ondřej KRÍŽ, *Španělská korespondence Jana Adolfa ze Schwarzenberku*, České Budějovice 2018, Historický ústav Filozofické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, diplomová práce, 121 s.

Posudek vedoucího diplomové práce

Výzkum komunikačních sítí a sociálních vazeb urozených osob předmoderní doby patří zejména v posledním desetiletí ke klíčovým tématům evropské i domácí historiografie. Jestliže si Ondřej Kríž zvolil ve své diplomové práci právě tuto problematiku, lze výběr jeho tématu považovat za vědecky velmi závažný. Za hlavní cíl svého pojednání si vytknul zrekonstruovat komunikační síť Jana Adolfa ze Schwarzenberku s přibližně čtyřmi desítkami osob z Hispánské monarchie (s. 7). K vypracování kvalifikační práce přistoupil se znalostí relevantní domácí a především zahraniční odborné literatury a prostudoval základní práce vážící se přímo k tématu. Své pojednání vystavěl na výzkumu dochované španělsky a částečně také italsky psané osobní korespondence šlechtice z let 1647-1683, kterou studoval ve Státním oblastním archivu Třeboň, oddělení Český Krumlov. Stranou pozornosti neponechal ani písemnosti uložené v Archivo General de Simancas.

Ve čtyřech obsáhlých kapitolách autor postupně objasnil heuristické, koncepční i metodologické uchopení práce a přiblížil životní osudy Jana Adolfa ze Schwarzenberku s ohledem na jeho složitý vztah ke Španělskému království. Za jádro práce je možné považovat dva oddíly, v nichž se zabýval různými formami komunikace zmiňovaného jedince s osobami pocházejícími z Pyrenejského poloostrova, zejména její písemnou podobou. Poté se zaměřil na sémantickou analýzu termínů *amigo* (přítel), *criado* (sluha), *fiel criado* (věrný sluha), *vasallo* (vazal), které se hojně vyskytovaly na stránkách jednotlivých dopisů. V další kapitole, jež je podle mého názoru těžištěm diplomové práce, se pokusil na základě obsahové analýzy dochované korespondence s osobami hispánského původu rozkrýt síť sociálních vazeb Jana Adolfa ze Schwarzenberku směrem k Iberskému poloostrovu. Na základě jejich společenského postavení a kariérního zaměření vytvořil jakousi typologii Schwarzenberkových komunikantů, které rozčlenil na příslušníky habsburského rodu, císařské vyslance v Madridu, dvořany španělského královského dvora, španělské ambasadorý ve Vídni, osoby působící ve Španělském Nizozemí, duchovní, agenty. Prolnutím sociologizujících a historickoantropologických přístupů se snažil poznat myšlení, chování a hodnotový žebříček těchto jedinců. Pro všechny hispánské korespondenty, s výjimkou agentů, představovala výměna dopisů s Janem Adolfem ze Schwarzenberku důležitý kanál

k prosazování vlastních mocenských zájmů na vídeňském dvoře a získávání aktuálních informací o dění nejen ve střední Evropě.

Rád bych však upozornil na jedno úskalí, které soubor pramenů, s nimiž Ondřej Kříž v diplomové práci pracoval, přináší. Jde o jazykové omezení pouze na španělsky a italsky psané dopisy. Z textu totiž vysvítá, že s některými osobami, především císařskými vyslanci v Madridu, udržoval písemný styk ještě v jiných jazycích (francouzštině a němčině). Pokud by autor chtěl nabídnout celistvý obraz témat, k nimž se na stránkách vzájemných dopisů obě strany vyjadřovaly, bylo by třeba prostudovat také tento pramenný korpus. Na druhou stranu je třeba upozornit na to, že Ondřej Kříž si tuto skutečnost uvědomuje. V jeho pojetí představuje svrchu uvedené jazykové omezení jen jakési kritérium, pomocí něhož si logicky zúžil nebývale širokou pramennou základnu na únosnou míru.

Až na pár prohrěšků v rozsáhlém a analyticky pojatém vědeckém aparátu napsal Ondřej Kříž svou diplomovou práci svěžím jazykem, jenž se vyznačuje přesnou větnou skladbou a shoduje se s pravopisnou normou současného českého jazyka. Rozprava přináší množství nových vědeckých poznatků o utváření sociálních sítí vztahů kolem vlivných hodnostářů císařského dvora v polovině 17. století. Proto diplomovou práci Ondřeje Kříže doporučuji k obhajobě a navrhuji ji klasifikovat stupněm **v ý b o r n ě**.

České Budějovice 20. 1. 2019

PhDr. Rostislav Smíšek, Ph.D.

